

**R. P. Sebast. Izquierdo Alcarazensis Soc. Iesv, svpremis
Inqquisitionis Senatvs Censoris, Et Olim Complvti SS.
Theologiæ Professoris. Pharvs Scientiarvm**

Izquierdo, Sebastián

Lugduni, 1659

Quæst. 6. Quid sit, & quotuplex propositionum conuersio. Et qualiter
vnaquæque propositio conuertenda veniat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95620](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-95620)

Disp. XIX. De propositionibus Quæst. V. 153

In quorum quolibet eo ipso, quod prima, & secunda propositionis modalis disparatae sunt inter se quoad oppositionem, & connexionem, vti num. 165. statutum est. Eodem modo sunt inter se disparatae tum quarta, & tertia, tum prima, & quarta, tum secunda, & tertia inter se comparatae, vt constat ex demonstratione facta in similis quæst. 2. proposit. 9. num. 50. quæ in praesenti etiam est applicanda. Ex quibus apparet, quomodo hæc Ars perinde ac plerique præcedentibus, 10. quadratis, atque adeo 44. binaris modalium constet, qui est numerus, quem producit combinatio modalium ipsi consentanea iuxta dicta proposit. 6.

Propositio 12.

168 Quid de æquivalentiâ possibili omnium binariorum modalium in præcedentibus septem Artibus vnam integrum componentibus contentarum censendum sit, statuere.

Statuo primò tanquam certum hos duos modos P. n R. inter se, atque etiam hos R. n P. inter se esse æquivalentes. Ac proinde modales ex eis compositas æquivalentes etiam esse inter se quotiescumque idem dictum habent. De quo nullum est dubium.

169 Statuo secundò etiam ut certum. Quotiescumque duæ modales contradictricæ oppositæ sunt per præpositam negationem alteri earum æquivalentes reddi. Hæc enim regula generalis est pro omnibus propositionibus contradictricis, cuiuscunq; illæ generis sint, vt ex doctrinâ sapè in præcedentibus; sed præterim quæst. 2. tradita fasis est notum. Negatio quippe præposita contradictricæ affirmativa facit, vt illa neget id ipsum, quod negat negativa, & præposita contradictricæ negativa facit, vt affirmet id ipsum, quod affirmat affirmativa.

170 Statuo tertio, vt mihi etiam certum, contra logicorum plerosque: Modales contrariae oppositas per negationem modo postpositam, & dicto apposita non sibi æquivalentes, licet interdum sicut mutuè connexæ, quod est diversum, iuxta ea, quæ dicebamus super num. 127. Ratio est conspicua. Quia ex eo quod alteri modalium contrariarum adiiciatur negatio postposita modo, & apposita dicto non redduntur significantes idem ex parte rerum, prope ad æquivalentiam requiruntur. Tametsi diversa, quæ significant, interdum mutuè connexa sint, exempli gratia, hæc contrariae NA. R. I. positæ in tertio quadrato tabulae prima propositionis 10. per negationem appositam dicto secundæ sunt hæc NA. R. O. mutuè connexæ positæ in primo quadrato tabulae prima propositionis 6. quarum prima necessitate in vnam contradictionis extremum, secunda impossibilitatem ad alterum significant, quæ obiecta sunt re ipsâ diversa. Dico autem interdum per postpositam negationem reddi modales contrariae mutuè connexas. Quia interdum etiam redduntur connexæ non mutuè, vt cernitur in his quinti quadrati tabulae vnicæ proposit. 5. NA. R. A. quæ per negatum dictum secundæ transiunt in has non mutuè connexas primi quadrati prime tabulae propositionis 8. NA. R. E. Interdum vero redduntur etiam disparatae, vt patet in his primi quadrati tabulae vnicæ propositionis 5. CA. n P. A. quæ per negatum dictum secundæ in has disparatas transiunt quinti quadrati tabulae secundæ proposit. 8. CA. n PE. Interdum item remanent contraria, vt videtur est in his NA. CA. quarti quadrati

tabulae vnicæ proposit. 5. quæ per negatum dictum secundæ sunt hæc etiam contrariae rectij quadrati tabulae prima proposit. 8. NA. C. E. Aliaque exempla adduci possent. Ex quibus patet, regulam generalem dari non posse, per quam omnes modales contraria interuenient negationis æquivalentes reddi possint. Idemque subinde venit dicendum de subcontraria.

Quomodo autem, neque modales subalternae per præpositam simul, & postpositam negationem æquivalentes redduntur, vti redduntur subalternae de inesse, quatum altera vniuersalis, & altera particularis est in quo etiam multi peccantur logici) ex dictis colligere est: Nec opus est in eo ostendendo minutius immorari.

Statuo denique quartò: quia omne excogitabile dictum aut contingens, aut necessarium, aut impossibile debet esse, iuxta demonstrationem factam disp. 11. quæst. 5. modalem de quo quis horum trium modorum negato quadam tenus æquivalere, seu potius mutuè connecti cum disiuncto modalium de aliis duobus, dummodo omnes idem dictum habent. Sic hæc, n. CV. cum hoc disiuncto est mutuè connexa RV, vel NV. & hæc n NV cum hoc RV, vel CV. & hæc n RV, cum hoc CV, vel NV. Quo etiam pâcto hæc PV, se habet cum eodem CV, vel NV. De qua doctrinâ nullum est dubium.

Ex quibus omnibus apparet: quousque per paucas regulas datas possint propositiones modales æquivalentes reddi; & quomodo ad faciendas omnes æquivalentes regula generalis præscribi non possit.

Q V A E S T I O V I .

Quid sit, & quatuorplex propositionum conuersio.

Et qualiter unaqueque propositio
convertiscenda veniat?

IN hæc q. primùm agam de conuersione propositionum categoriarum simplicium. Deinde de reliquis suo ordine, prout de eorum oppositione, & connexione in præcedentibus quæstionibus actum est. Conuersio autem propositionis transmutatio quadam est subiecti eius in predicatum, & prædicati in subiectum. Et consequenter transmutatio item vnius propositionis, quæ conuersa dicitur, in alteram, quæ dicitur conuertens. Estque duplex. Alia legitima, arque adeo utilis ad scientias, quando à conuersa ad conuertentem legitime arguitur. Alia illegitima, & inutilis, quando fecit. Solet autem impræsentiarum, reiectâ illegitimâ tanquam inutili, solius legitima haberi ratio, tanquam cuiusdam legitima argumentationis, in quâ ex antecedente vero non potest non sequi conseqvens verum.

Quam quidem in tria membra dividat communiter Logici, in simplicem scilicet, per accidens, & per contrapositionem. Conuersione simplicem dicunt, quando ita termini transmutantur, vt eadem quantitas in propositionibus serueretur, ita vt si conuersa erat vniuersalis, conuertens sit quoque vniuersalis; & si particularis, particularis. Quæ etiam conuersio in terminis dici solet iuxta Arist. lib. 1. Prior. c. 2. Conuersione autem per accidens appellant, quando termini transmutantur, mutata in propositionibus quantitate, vt, si conuersa erat vniuersalis, conuertens sit particularis; sed non vice versa. Quam conuersione in partem vocavit

vocavit Arist. loco citato. Conuersiōnēm denique per contrapositionēm, seu contrapositām appellant, quando termini transmutantur, seruatā in propositionib⁹ cādem quantitatē, ita tamen, vt termini, qui erant finiti in conuersā, per propositām negationēm infinitentur in conuertente. Quācunque autem conuectio sit semper, inquiunt, seruati debet in propositionib⁹ eadem qualitas, sive natura, ita vt, si conuersa est affirmatiua, conuertens sit etiam affirmatiua; & si negatiua, negatiua.

175 Hinc Logici pergunt, & statuant, legitimā conuersione conuerti; simpliciter quidem propositionēm vniuersalem negatiuam, & particularem affirmatiuam: quia bene valet: *Nullus homo est lapis: Ergo Nullus lapis est homo.* Aliquis homo est animal: Ergo: Aliquod animal est homo. Per accidens autem vniuersalem negatiuam, & vniuersalem affirmatiuam. Valet enim: *Nullus homo est lapis: Ergo. Aliquis lapis non est homo: Omnis homo est animal: Ergo. Aliquod animal est homo.* Per contrapositionēm denique vniuersalem affirmatiuam, & particularem negatiuam, vt: *Omnis homo est animal: Ergo omne non animal est non homo. Aliquis homo non est lapis: Ergo aliquod non lapis non est non homo: Id, quod significatis propositionib⁹ istis per litteras A. E. I. O. iuxta dicta quæst. 2. denotant per illos versus vulgates.*

Simpliciter FECI. conuertitur. *EV A per acci. ASTO per contra. Et sic sit conuersio tota.*

176 Ceterum, circa has Logicorum regulas, prout communiter circumferuntur, aliquos ego nōo defectus. Primus est, quid neque cas demonstrant, Propt̄ oportet, neque principia metaphysica, in quibus fundantur, assignant. Secundus, quid tautū agunt de conuersione dictarum quatuor propositionum categoricarum simplicium, relictis pluribus possibilibus, & s̄pē in scientiis occurrentibus quā à nobis suprā sunt recentis quæst. 1. & 2. Tertius: quid non docent vniuersales affirmatiuam, & negatiuam conuerti per contrapositionēm in partem, sive in particularem, vt verē conuertentur. Quartus: quid non notant, quando conuersio mutua sit; quando verō fecūs &c.

177 Quos omnes defectus vt suppleam, suppono primum. Principia, quibus innititur bonitas illationis à propositione conuersa ad conuertentem in omnibus conuersiōnib⁹ (præterquam contrapositionē, de quā postmodū) esse. In affirmatiuā quidem: quod identitas extremorum necessariō debet esse mutua; in negatiuā autem, quid distinctionē extremorum pariter necessariō mutua esse debet, prout suprā disp. 13. quæst. 3. notatum est. Quoniam enim necessariō est, quod si A identificari cum B, B etiam identificetur cum A, & si C distinguitur à D, D quoque distinguitur à C, vt tanquam per se notissimum ibidem statuimus. Idcirco, si verum est dicere: *A est B, nequit non esse etiam verum dicere: B est A;* & si est verum *C non est D,* necessariō etiam est verum; *D non est C.* Verbum quippe est in huiusmodi propositionib⁹ actuū cōfendi substantiū, qui est idēntitas, significat, atque ita, dum affirmatur, idēntitas extremorum adstruitur; dum verō negatur, negatio idēntitatis distinctioni annexa, & conuertet ipsa distinctionē, iuxta dicta disputatione decimateria citat.

178 Hinc venit supponendum secundū. In solis propositionib⁹ de verbo substantiū esse, quod affirmatum identitatem; negatum autem distinctionē extremorum adstruit, locum habere conuer-

sionem, non verē in propositionib⁹ cāteris de verbis adiectiūs, nisi reducantur, vt omnes possunt, ad æquivalentes de verbo ipso substantiū, vt hæc: *Aliquis homo legit, ad hanc: Aliquis homo est legens, & in cāteris pariter. Verumtamen, quia, quoties in propositionib⁹ de verbo esse substantiū extremū direcū positis ex parte predicatori, & subiecti, quorum dumtaxat identitas aut affirmatur, aut negatur medio ipso verbo, aliqua syncategorematā adiiciuntur ex connotato, & in obliquo, præter talium extremorum identitatem, horum quoque syncategorematā tacitē saltem cadunt sub affirmationē, aut negationē iuxta doctrinā generalē traditām suprā disp. 2. quæst. 4. confess. 5. Ex varietateque proinde adiectiūnū huiusmodi syncategorematū variis sensu propositiones solent iudicari. Ut conuersio propositionis, vbi hæc interueniunt syncategorematā, fiat legitimē, solerter attendendū est sensu, quem conuersa, quām conuertens ab illis participant.*

Pro quo tertio hæc regula generalis fundata in ipis conuersiōnēs principiis supponenda est. Ut legitimā sit conuersio cādem, eorumdem extremorum identitatem ab iphis extremis indistinctam, quam propositione conuersa affirmat, aut negat, debet (inverso tamen ordine) conuertens affirmare, aut negare. Idque etiam intra eundem, sive prout in eodem statu iuxta doctrinā generalē de statibus rerum traditām suprā disp. 10. si quid autem aliud præterea ratione syncategorematū adiectiū, tacitē, vel exp̄sū affirmat, aut negat conuersa, idem ipsum eodem modo, & prout in eodem statu debet conuertens affirmare, aut negare. Alioquin, si conuersio aliter fiat, prout dubio vitiabitur. Nisi fortasse integra veritas, quam nuntiat conuersa cum altera enuntiata per conuertentem connexa sit, vt est notissimum.

Quarto suppono duo certissima principia, quæ ex dictis quæst. 2. sunt manifesta. Primum. A termino distributo ad non distributum in eo contentum legitimē arguitur. A termino tamen non distributo ad distributum, nequaquam. Bene enim valet: *Omnis homo loquitur: Ergo hic homo, aut aliquis homo, aut homo loquitur; non tamen vice versa, ut constat. Secundum. A termino singulari ad communem non distributum legitimē arguitur; non tamen ē conuerso. Valet enim: Socrate, aut hic homo loquitur: Ergo homo, aut aliquis homo loquitur; sed non vicissim, ut etiam constat.*

Suppono quintū ex dictis de naturā negationis ¹¹ suprā quæst. 2. supposit. 6. propositionem negatiuam de predicatori finito, & affirmatiuam de eodem infinito æquivalentes esse, seu potius mutuū connexas inter se, vt hæc: *Petrus non est lapis: Petrus est non lapis.* Idemque est de propositione affirmatiuā de predicatori finito, & negatiuā de infinito, quales sūt istæ: *Petrus est animal, Petrus non est non animal.* Dico autem, huiusmodi propositiones mutuū connexas potius esse, quām æquivalentes: quia non tam vnum, & idem, quām duo obiecta mutuū inter se connexa enuntiant. Obiecta enim priorum sunt negatio idēntitatis Petri cum omni lapide, & idēntitas Petri cum aliquo non lapide. Posteriorum autem obiecta sunt idēntitas Petri cum aliquo animali, & negatio idēntitatis Petri cum omni non animali. Supposito enim, quid vnumquodque cum aliquo est idem, quandoquidem saltem secum ipso idem est) distinctionē Petri ab omni lapide,

Disp. XIX. De propositionibus. Quæst. V. 155

lapide, & identitas Petri cum aliquo non lapide mutuò inter se connexa sunt. Similiterque identitas Petri cum aliquo animali, & distinctione Petri ab omni non animali. In idem autem recidunt, quod ad rem arctin, distinctione ab alio, & non identitas cum illo ob connexionem non mutuam, aut equivalentiam, quem hæc duo habent, iuxta dicta disp. 13.

182. Hinc sequitur sextò supponendum. Principium Metaphysicum, quo nimirum conversione contrapositionis negativa, unum supponere certum, & in alio ex tali suppositione a quæ certò confitere. Supponit unumquodque ens cum aliquo identificari, consistitque in connexione mutuâ, quæ in tali suppositione datur inter distinctionem uniuscuiusque entis ab aliis, & identitatem cum aliquo, quod non sit de numero illorum. Supposito enim, quod A est idem cum aliquo, si A distinguitur à B, & C, necesse est, quod talis identitas sit cum aliquo, quod neque sit B, neque C, & è conuerso. Si talis identitas est cum aliquo, quod neque sit B, neque C, necesse est, quod A distinguitur à B, & C, ut est notissimum. Itaque huiusmodi est principium, quo nimirum conversione contrapositionis negativa. Principium verò, quo nimirum affirmativa, in connexione mutuâ sit, quæ datur inter identitatem duorum extremorum, & hoc, quod est, omne distinctum ab uno distingui ab altero. Eo enim ipso, quod A identificatur cum B, necesse est, quod distinguitur à B quidquid distinguitur ab A, & è contraria. Et eo ipso, quod omne distinctum ab A est distinctum à B, & è contraria, necesse est, quod A identificetur cum B. Quæ ex se, & ex dictis disput. 13, sunt manifesta.

183. Suppono septimò. Omnem terminum infinitum, siue ille ex termino communi, siue ex singulari, & negatione infinitante coalescat, communem esse, vt: *Non homo: Non Socrates*, poterit tamen singularizari per particularem demonstratiuum, sicut & alij termini communes, vt si dicas: *Hoc non homo: Hoc non Socrates*. Quo casu, infinitus singularizatus dicitur, cum tamen singularis finitus in infinitum transiens singularis infinitatus veniat dicendus. Atque ita terminus infinitus, sump̄a appellatione finito, ex quo, & ex negatione coalescit, aut communis infinitatus, aut singularis infinitatus: sumpt̄a verò à se ipso, aut infinitus communis, aut infinitus singularizatus appellandus venit. Porro negatio infinitans terminum aut communem, aut singulariter, ante ipsum immediatè est ponenda, non ante signum uniuersale, aut particulare afficiens illum: quia polita ante talia signa non infinitat, vt constat. Benè tamen posita ante particularem demonstratiuum, à quâ habet terminus alias communis esse singularem: quia perinde est dicere *Non Socrates*, ac *Non hic homo*, signato Socrate, vt constat.

184. Suppono octauo. Terminos infinitos, siue infinitatos, ordine inuerso, atque finitos subalternari, quando distributi non sunt. Inter finitos enim singularis subalternatum sibi non mutuò habet communem, iuxta suppositionem quartam. Inter infinitos vero, qui infinitat communem subalternatum sibi non mutuò habet cum, qui infinitat, singularem. Valet enim: est *Non homo: ergo est Non Socrates*; non tamen vice versa est *Non Socrates: ergo est Non homo*, vt satis ex se est notum. Terminus vero distributus semper subalternatum sibi non mutuò habet non distributum in se

contentum, siue sunt illi infiniti, siue finiti, ut notum ex sapientiis est.

Suppono nonò. Quotiescumque unus, aut plures remini, qui sunt finiti in conuersa, infinitantur in conuersente, vel vice versa, tunc talem conversionem contrapositam, seu per contrapositionem, seu contrapositè factam dici. Quotiescumque verò talis non intervenit terminorum mutatio; sed, qui finiti sunt in una propositione, in altera quoque finiti manent; & qui infiniti, infiniti; tunc talis conuersio distinctionis gratia apposita, seu per appositionem, seu appositi facta dici potest, deincepsque dicetur. Et quoniam hæc in simplicem, & per accidentis non est à Logicis sufficienter divisa, his vocabulis omisissis, in quam propositionem si unaquæque cum appositi, cum contrapositi, convertisibilis, sigillatum propriis earum nominibus exponemus.

Pro quo tandem est supponendum i apposita 186 quidem conuersione propositionem affirmatiuam semper conuersi in affirmatiuam, & negatiuam in negatiuam. Quod constat ex principiis pro ea statutis suppositione primâ. Contraposita verò conuersione interdum propositionem affirmatiuam in negatiuam, & negatiuam in affirmatiuam conuersi, iuxta dicta supposit. 5. & 6.

His ita politis quomodo unaquæque 187. pro 187 positionum categoriarum simplicem, quas quæst. 1. arcte etiam 2. recensimus sit convertibilis, aut secus, per propositiones sequentes demonstratiū est ostendendum. Agemus autem primum de conuersione earum appositi; deinde verò de contrapositi.

Propositio 1.

tV. mutuò convertisitur in tV. hoc est, siue 188 singularis affirmatiua de prædicto singulati in similem singularem.

Valet enim: *Hic homo est hoc animal: Ergo hoc animal est hic homo*; & vice versa, vt ex se, & ex ipso principio, quo nimirum huiusmodi conuersio, statuto suppositione primâ manifestissimum est. Nequit enim secundum illud hic homo esse idem cum hoc animali, quod conuersa enuntiat, quin hoc animal sit idem cum hoc homine, quod enuntiat convertisens, aut vice versa.

Quoniam autem tV. subalternatas non mutuò, 189 habet V, tI, & I, ut ex principio statuto suppositione quartâ, & ex dictis supra quæst. 2. compertum est, consequtur; tV etiam in V. tI, & I. convertisi; non tamen mutuò. Vnde etiam sequitur, nullum harum V, tI, I, esse convertibilem in tV. conuersione appositi, de quâ agimus. Alias cum tV essent mutuò connexæ contra suppositionem.

Propositio 2.

V mutuò convertisitur in tI. id est, singularis 190 affirmatiua de prædicto communi non distributo in particularem de prædicto singulati.

Quia, ut constat per idem conuersionis principium ex suppositione primâ citatum, ex ipso, quod hic homo est animal, siue idem cum animali, non potest non aliquid animal esse hunc hominem, siue idem cum hoc homine, atque etiam vice versa.

Hinc autem sit, tam V, quam tI, etiam converti in I, quæ utriusque est subalternata, iuxta dicta

Ita; non tamen mutuò. Ex quo etiam sit, I, neque in V neque in tI, conuerti, iuxta dicta in simili nuper.

Propositio 3.

192. I mutuò conuertitur in I. hoc est, particularis affirmativa de prædicato communi non distributo in similem particularē.

Quia, ut etiam constat ex principio citato, impossibile est, aliquem hominem esse animal, siue idem cum animali, quin aliquid animal sit homo, siue idem cum homine: atque etiam ē conuerso.

Propositio 4.

193. E mutuò conuertitur in E, hoc est, vniuersalī negativa de prædicato communi nullo signo immediate affecto in similem vniuersalem.

Demonstratur primò ostensiuē: quia I, & I mutuò conuertuntur, iuxta proposit. 3, mutuòque proinde I conuersa, & I conuertens connexa sunt: ergo propter inuersam connexionem, quam habent extremonum connexorum contradictoria, statutam quæst. 2. suppositione tertia, non possunt non E conuertens, & E conuersa, quæ contradictoria sunt ipsorum I, & I. mutuam patiēt connexionem habere, & consequenter mutuò conuerti conuersione legitima, de quæ agimus. Secundò demonstratur per impossibile. Quia posito, quod hæc conuerta sit vera: *Nullus homo est lapis*, si hæc conuertens: *Nullus lapis est homo* est falsa, conuertens contradictoria: *Aliquis lapis est homo* est vera, & consequenter, iuxta proposit. 3, eius conuertens, *Aliquis homo est lapis*. At hæc contradictoria est primæ conuertia, quæ ponebatur vera. Ergo, si conuersio eius legitima non est, propter data propositio fuit, duo dantur contradictoria simul veræ, quod est impossibile. Est ergo legitima. Pariterque venit demonstranda mutua conuersio secunda in primam.

194. Et quoniam E subalternata non mutuò habet has omnes tE, dE, dVn, dO, Vn, O, tVn, tO, ut constat tum ex principiis suppositione quartæ statutis, tum ex dictis quæst. 2. proposit. 8. consequitur, E non solùm in E mutuò; sed etiam in dictis omnibus non mutuò conuerti. Vnde etiam constat, eas in E, conuersione, de qua agimus, non conuerti, ut dictum in simili proposit. 1.

195. Ex primâ autem demonstratione huius propositionis colligitur, statuiturque vniuersaliter pro omnibus sequentibus. Quoties vna proposition in aliam conuertitur, non posse non contradictoriā secundā in contradictoriā primā conuerti similiter.

Propositio 5.

196. A in I conuertitur, non tamen mutuò: hoc est, vniuersalī affirmativa de prædicato communi nullo signo immediate affecto in particularē de simili prædicato.

Prior propositionis pars demonstratur. Primo: quia contradictoria ipsius I, nempe E conuertitur in contradictoriā ipsius A, nempe O, iuxta proposit. 4. Ergo A conuertitur in I. per principium ibi statutum. Secundò: quia posito, quod hæc conuerta sit vera: *Omnis homo est animal*, si hæc conuertens est falsa: *Aliquod animal est homo*, conuertens

tis contradictoria, *Nullum animal est homo*, est vera, quæ conuerta in similem iuxta proposit. 4. redderet veram hanc: *Nullus homo est animal*, quæ contraria est primæ conuertia, quæ ponebatur vera; atque ita dantur duæ contraria simul vera, & consequenter etiam duæ contradictoria, iuxta doctrinam statutam quæst. 2. Quod utrumque est absurdum. Quid autem I non conuertatur in A, quia est altera pars propositionis, inde constat: quia argueretur à termino non distributo ad distributum, contra principium statutum suppositione quartæ. Quia eadem de causa A in A conuerti non potest, ut est notum.

Propositio 6.

tVn mutuò conuertitur in tVn, hoc est, singularis negativa de prædicato communi nullo signo immediate affecto in similem vniuersalem.

Constat imprimis hæc propositio ex principio suppositione primâ statuto iuxta quod euidens est, eo ipso, quod hic homo ab hoc lapide distinguatur, quod enuntiat hæc conuerta: *Hic homo non est hic lapis*, non posse non hunc lapidem distinguui patiēt ab hoc homine, quod enuntiat hæc eius conuertens: *Hic lapis non est hic homo*; atque etiam vice versa. Deinde, demonstrati potest. Primo: quia tV, & tV. mutuò conuertunt per proposit. 1. Ergo etiam tVn, & tVn contradictoria eam iuxta dicta proposit. 4. secundò: quia, si conuertens est falsa, hæc eius contradictoria est vera: *Hic lapis est hic homo*, quæ conuerta, iuxta proposit. 1. redderet hanc veram: *Hic homo est hic lapis* contradictoriā primæ conuerta, quæ ponebatur vera, danturque duæ contradictoria simul vere. Pariterque demonstratur, secundam in primam conuertibilem esse.

Et quoniam tVn subalternata non mutuò habet tres dVn, dO, tO, ut constat ex principiis statutis suppositione quartæ, & ex doctrinā statutā supra q. 2. proposit. 8. consequitur, tVn ita conuerti mutuò in tVn, ut etiam conuertatur non mutuò in dVn, dO, & tO. Vnde etiam constat, nullum harum dVn, dO, tO, conuertibilem esse in tVn, proposita conuersione, de quæ tractamus. Alioquin cum tVn essent connexa mutuò contra suppositionem.

Propositio 7.

tVn mutuò conuertitur in tE, hoc est, singularis negativa de prædicato communi nullo signo immediate affecto in vniuersalem negativam de prædicato singulati.

Tum quia eo ipso, quod hic homo distinguatur ab omni lapis, prout enuntiat per hanc conuera: *Hic homo non est lapis* necesse est, quod omnis lapis distinguatur patiēt ab hoc homine, prout enuntiat hæc conuertens *Nullus lapis est hic homo*; atque etiam vice versa, iuxta principium statutum suppositione primâ. Tum quia tI, & V mutuò conuertunt per proposit. 2. ergo etiam tVn, & tE, contradictoria eam per dicta proposit. 4. Tum quia, posita conuertens contradictoria: *Aliquis lapis est hic homo*, est falsa, hæc eius conuertens, iuxta proposit. 2. *Hic homo est lapis* contradictoriā primā conuerta; danturque subinde duæ contradictoria simul vere. Pariterque demonstrandum venit, secundam in primam conuerti, scilicet in Vn.

Disp. XIX. De propositionibus. Quæst. VI. 157

200 Et quoniam tE, non mutuo subalternatas habet has omnes dE, dVn, dO, tVn, tO, vt ex principiis statutis *suppositione quartâ*, ex dictis q. 2. *proposit. 8.* compertum est; consequtur, Vn ita conuertit mutuo in tE, vt etiam conuertatur non mutuo in quamlibet dictarum quinque dE, dVn, dO, tVn, tO. Similiter, quia Vn subalternatas non mutuo habet has O, tO, dO, tVn, dVn, vt constat *ex locis citatis*; consequtur itidem, tE ita conuerti mutuo in Vn, vt etiam conuertatur non mutuo in quamlibet dictarum O, tO, dO, tVn, dVn. Unde etiam sequitur planè, nullam hanc dE, dVn, dO, tVn, tO, O, conuertibilem esse in Vn, aut in tE, conuersione apposita, de quâ agimus, quia alioquin cum illis essent mutuo connexæ contra fâciam suppositionem *ex locis citatis*.

Propositio 8.

201 tA mutuo conuertitur in dV, hoc est, vniuersaliter affirmativa de prædicato singulari in singularem affirmativa de prædicato communi signo *omnis* immediatè affecto.

Constat hæc *propositio*. Primi: quia si omnis homo identificatur cum hoc animali, prout enuntiat conuerta hæc: *Omnis homo est hoc animal*, nequit non pariter identificari hoc animal cum omni homine, prout enuntiat eius conuertens: *Hoc animal est omnis homo*, & vice versa, iuxta principium statutum *suppositione primâ*, vt est notum. Secundi constat: quia resolutis per suos decessus dictis ambabus propositionibus in singulares de utroque termino singulari, ex quibus constant, omnes huiusmodi singulares mutuo erunt inter se conuertibles, iuxta *proposit. 1.* Ergo, & illa eiusmodi singulacrum aggregatis æquivalentes mutuo inter se conuertibles sunt. Tertiò demonstratur: quia posito, quod conuerta est vera, si conuertens est falsa, contradictria conuertentis: *Hoc animal non est omnis homo*, est vera, atque adeo & hæc eius conuertens, iuxta *proposit. 9.* *Aliquis homo non est hoc animal*, contradictria primæ conuertit, quæ ponebatur vera, darenturque duas contradictriorum simul vera. Pariterque demonstrandum venit, secundum in primam conuerti.

202 Et quoniam dV subalternatas non mutuo habet dI, tI, tV, V, vt ex principiis statutis *suppositione quartâ* colligitur, constatque ex dictis q. 2. *proposit. 8.* consequtur, tA ita est in dV mutuo conuertibile, vt insuper sit conuertibilis non mutuo in quamlibet dictarum dI, tI, I, tV, V. Similiter: quia tA subalternatas non mutuo habet A, V, I, tV, tI, vt constat *ex locis citatis*, rursus consequtur, dV ita mutuo conuerti in tA, vt etiam conuertatur non mutuo in vnamquamque dictarum A, V, I, tV, tI. Unde tandem sequitur, nullam hanc dI, tI, I, tV, V, A, in tA, aut in dV, posse conuerti. Nam alia cum illis essent mutuo connexæ, contra suppositionem factam *ex locis citatis*.

Propositio 9.

203 dVn mutuo conuertitur in tO, hoc est, singulæ negatæ de prædicato communi affecto immediatè signo *omnis* in particularem negatuum de prædicato singulati.

Probatur planè primò. Quia eo ipso, quod hic homo non identificatur cum omni animali, prout enuntiat hæc conuerta: *Hic homo non est omne animal*, necesse est, vt distinguatur ab aliquo, & con-

Poarus Scientiarum, Tom. II.

sequenter iuxta principium statutum *supposit. 1.* vt aliquod animal vicissim distinguitur ab hoc homine, prout hæc illius conuertens enuntiat: *Aliquod animal non est hic homo*, & vice versa. Secundò quia, si stante veritate conuerta, est falsa conuertens, huius contradictria: *Omnis animal est hic homo*, est falsa, & consequtetur iuxta *proposit. 8.* hæc eius conuertens: *Hic homo est omne animal*, contradictria primæ conuertit, quæ ponebatur vera, darenturque duas contradictriorum simul vera. Pariterque venit ostendendum, secundum dictatum propositionum conuerti in primam. Video in demonstrationibus per impossibile huius, & præcedentis propositionis circulum agi: quia vna demonstratur per alteram, & è conuerto. Eatenus tamen ille virtuosus non est, quarecumq; amba supponuntur aliunde probata. Addit, tA, & dV, de quibus *proposit. 8.* dVnque, & tO, de quibus in hæc contradictriorum opponi; atque ita ex conuersione mutuâ illarum harum mutuam conuersionem inferri, & è contraria, iuxta dicta *proposit. 4.*

Et quoniam ambæ propositiones dictæ dVn tO 204 subalternata non mutuo habent hanc dO, vt constat *ex locis sapè citatis*, consequens est, vt ambæ etiam non mutuo conuertantur in illam; illa vero in neutram earum conuertibilis est, iuxta dicta sapè etiam in præcedentibus.

Propositio 10.

dA mutuo conuertitur in dA, hoc est, vniuersaliter 205 affirmativa de prædicato communi affecto immediatè signo *omnis* in similem vniuersalem.

Hæc *propositio* in primis constat per principium sapè citatum *ex suppositione primâ*. Quia eo ipso, quod omnes, & singuli homines cum omnibus, & singulis animalibus essent idem, prout hæc conuerta enuntiat: *Omnis homo est omne animal*, non possent non pariter omnia, & singula animalia cum omnibus, & singulis hominibus esse idem, prout eius enuntiat conuertens: *Omnis animal est omnis homo*; atque etiam vice versa. Deinde: quia omnes singulæ de prædicato vniuersali, ex quibus constat prima, in omnes vniuersales de prædicato singulare, ex quibus constat secunda, & è conuerto, mutuâ conuertuntur, iuxta *proposit. 8.* idemque est de omnibus singulibus de prædicato singulare seorsim sumptis, ex quibus ambæ constant, iuxta *proposit. 1.* Ergo prima, & secunda dictarum aggregatis æquivalentes mutuo etiam conuertuntur. Præterea demonstratur. Quia casu, quod prima conuerta est vera, si secunda conuertens est falsa, ipsius conuertentis contradictria est falsa, nempe: *Aliquod animal non est omnis homo*, & consequtentur huius conuertens, iuxta *proposit. 11.* *Aliquis homo non est omne animal*, quæ contradictria est primæ conuertit, darenturque proinde duas contradictriorum vera.

Hinc sequitur, dA in omnes, quas habet non mutuo subalternatas, non mutuo insuper conuerti, ipsasque subinde subalternatas neiriquam conuerti in dA; sunt autem huiusmodi subalternatae tA, A, V, I, dV, dI, tI, tV. Ut ex principiis statutis *suppositione quartâ* infertur, & constat ex dictis q. 2. *proposit. 8.*

Propositio 11.

dO mutuo conuertitur in dO, id est, particularis 207 negatæ de prædicato communi affecto immediatè signo *omnis* in similem particularem.

O Constat

Constat id. Primo. Quia, iuxta principium statutum suppositione primâ, eo ipso, quod aliquis homo distinguitur ab aliquo animali, in quod recidit; quod enuntiat conuersa hæc: *Aliquis homo non est omne animal*, necesse est, quod aliquod animal distinguitur ab aliquo homine, in quod etiam recidit, quod enuntiat hæc eius conuertens: *Aliquod animal non est omnis homo*, & vice versa, ut est notissimum. Secundò demonstratur: quia, supposita veritate conuersa, si conuertens est falsa, hæc conuertens contradictria: *Omne animal est omnis homo* est vera, & consequenter hæc eius conuertens, iuxta propos. 10. *Omnis homo est omne animal* contradictria primæ conuersa. Quod dareatur dux contradictria simul vera. Cirkulus autem demonstrationum per impossibile huius, & præcedentis propositionis catenus non est virtiosus, et si demonstrent unam per alteram, & viceversa, quatenus ambæ aliundè supponunt probatæ. Addit, dA, & dA, de quibus propos. 10. dO que, & dO, de quibus in præsente contradictrioriè opponi; atque ad eum ex conuersione mutuâ illarum harum mutuam conuersionem inferri, & viceversa, iuxta dicta propos. 4.

Propositio 12.

208 O non est conuertibilis in O, hoc est, particula-
ris negativa de prædicto communis nullo signo
immediatè affecto in similem particularem (con-
uersione scilicet apposita, de quâ agimus) sed est
conuertibilis in dE; non tamen mutuo.

Prima propositionis pars inde constat: quia, si ab O conuersâd O conuertentem arguatur, pro-
cedetur à termino non distributo ad distributum
contra principium statutum suppositione quartâ.
Subiectum quippe non distributum in conuersâ, in
conuertente sit prædicatum, subindeque distri-
butur virtute negationis præiuia iuxta doctrinam
sepè statutam in præcedentibus, præserit q. 2.

209 Secunda autem pars propositionis inde constat.
Primo. Quia, si *Aliquis homo non est lapis*. Ergo.
Nullus lapis est omnis homo, siquidem nullus lapis
potest esse ille homo, qui non est lapis. Secundò id
ipsum demonstratur. Quia, politâ veritate con-
uersa, si est falsa conuertens, hæc eius contradic-
tria est vera: *Aliquis lapis est omnis homo*, quæ
conuersa, iuxta propos. 13. datur hanc: *Omnis ho-
mo est lapis*, contradictriam primæ conuersa, quæ
ponebatur vera.

210 Hinc sequitur, O etiam conuerti non mutuo in
dO, & in dVn, quæ ipsius dE subalternatæ sunt
non mutuo, iuxta principia suppositionis quartæ,
& doctrinam supra statutam q. 2. propos. 8.

211 Quod autem dE non conuertatur in O, quæ
est tercia pars propositionis, inde primum appetit:
quia ex eo quod nullum animal sit omnis homo,
nequam sequitur, aliquem hominem non esse
animal. Secundò: quia, si dE conuertetur in O,
Contradictria ipsius O, nempe A conuertetur in
contradictriorum ipsius dE, nempe dI, contra pro-
posit. 13.

Propositio 13.

212 dI in A conuertitur non mutuo, id est, particula-
ris affirmativa de prædicto communis affecto im-
mediatè signo *omnis* in viuiversalem affirmatiuam
de prædicto communis nullo signo inmediatè
affecto.

Est clarum. Quia ex eo quod aliud animal sit
omnis homo, necessario sequitur, omnes homi-
nem esse animal. Ex eo vero, quod omnis homo sit
animal, non sequitur, aliquod animal esse omnem
hominem, ut constat. Et demonstrati potest prior
pars. Quia, politâ veritate huius conuersa: *Ali-
quod animal est omnis homo*, si hæc eius conuertens:
Omnis homo est animal est falsa, conuertens
contradictria: *Aliquis homo non est animal*
est vera, quæ conuersa, iuxta propos. 12, da-
ret hanc: *Nullum animal est omnis homo*, contra-
dictriam primæ conuersa, quæ ponebatur vera.
Vbi vides, circulariter demonstrari per impossibili-
te hanc propositionem per præcedentem, & illam
per hanc. Eatenus tamen non virtiosè, quatenus
ambæ aliundè insuper innescantur. Addit, O, &
dE, de quibus in illâ, dIque, & A, de quibus in
hâc, contradictrioriè opponi. Atque idcirco non
potest non dI conuerti non mutuo in A eo ipso,
quod O conuertitur non mutuo in dE, & è con-
uersto, iuxta dicta propos. 4. Ex eo autem, quod
dE in O non conuertitur, patiter sequitur, A non
conuerti in dI, arque etiam viceversa.

Ex dictis haec tamen apparuit, quænam categoricæ²¹³
simplices ex 18 possibilibus q. 1. recensit in qualibet
& quomodo conuertantur conuersiones, quam apposi-
ta nuncupamus. In quaenam autem conuersationem
non conuertatur isto genere conuersio, omni
earum combinatione, atque comparatione fa-
ciliè est idem sigillatim demonstrare. Ce-
terum, quia id plus profitatissimum, quam yllatius
haberet, & quia sub regulâ generali aut omnibus,
aut ferme omnibus casibus possibilis comprehendendi
veniunt, ab eiusmodi minutiore, ac prolixiore de-
monstratione abstinximus generaliter statuentes, vñ
quamque dictatum propositionum tunc non con-
uertere in aliam, quando, vel terminus aliquis non
distributus in conuersâ, est distributus in con-
uertente; vel terminus aliquis communis, & non
distributus in conuersâ, est singulatim in con-
uertente, iuxta principia stabilita suppositione
quartæ.

Restat modò, ut sophismata aliqua, quæ con-
tra nonnullas ex regulis conuersationis in præceden-
tibus statutis effici solent, diluvamus. Quod bre-
viter fieri sub propositione sequente.

Propositio 14.

Sophismata quædam contra alias ex præce-²¹⁴
dibus prepositionibus fieri solitâ sucedunt di-
lue.

Ponant ob oculos principia statuta suppositio-
ne primâ, secundâ, & tertâ. Ex illis enim constat
primo. Hanc conuersationem: *Omnis grammaticus
est homo*. Ergo. *Aliquis homo est grammaticus*, bo-
nus non esse, si conuersa sumatur in sensu quidi-
tatiuio: quia si sumpta, erit de prædicto essentiali,
atque ad eum vera, nullo grammatico existente.
Quo casu conuertens, ut potè de prædicto ac-
cidentali, erit falsa. Homo quippe de quiditate
grammaticis est; grammaticus vero non est de qua-
ditate hominis. Erit tamen bona conuersio, si
conuersa in sensu existentiali adiectuio, & ac-
cidentiali sumatur, ut sumitur conuertens. Quod
fieri, si reddat hunc sensum: *Omnis sciens gram-
maticam existentialem est homo*. Pariterque phi-
losophandum est de his conuersationibus: *Nullum
corpus est album*. Ergo. *Nullum album est corpus*; *Omnis
ridens est homo*. Ergo. *Aliquis homo est ridens*. Nullus

Disp. XIX. De Propositionibus. Quæst. VI. 159

Nullus homo est homo albus. Ergo. Nullus homo albus est homo. Et de similibus.

216 Hæc verò conuersio. Hæc essentia diuina non est generans. Ergo. Nullum generans est essentia diuina, aliunde non est bona, quantumvis terminus generans adiectiū sumatur: quia scilicet ob distinctionem virtutalem repartant inter essentiam, & Personam diuinam, et si sit verum, id, quod generat, esse essentiam diuinam, nunquam est verum, essentiam diuinam generare, aut esse generantem adiectiū. Principiū quippe fundata in proprietatibus identitatis, & distinctionis, qualia sunt ea, in quibus conuersiones istæ nituntur iuxta suppositionem primam, quòd vniuersalia sint, ut sint in omni ente creato, supra identitatem, ac distinctionem extremitorum realium insuper virtutalem exposcent, quæ interdum deest in diuinis; in creatis verò, minimè. De quo videnda plura dicta disp. 13.

217 Secundò ex dictis principiis constat, hanc conuersione non esse bonam: *Omnis senex fuit puer*: Ergo *Aliquis puer fuit senex*. Debet enim iuxta illa sicut fieri. Ergo *Aliquis, qui fuit puer, est senex*, vel sic. Ergo *Aliquis fuit puer, qui est senex*.

218 Tertiò constat, hanc conuersione non esse bonam: *Aliquis homo est mortuus*. Ergo *Aliquid mortuum est homo*. Debet enim ita fieri iuxta dicta principia. Ergo *Aliquid quod est mortuum, fuit homo*; vel ita. Ergo *Aliquid est mortuum, quod fuit homo*. Similiterque de similibus est iudicandum.

219 Quartò constat, hanc conuersione non esse bonam: *Nullum cælum est in stella*. Ergo *Nulla stella est in cælo*. Debet enim secundum principia dicta sic fieri. Ergo *Nullum existens in stella est cælum*. Pariterque dicendum de aliis huiusmodi.

220 Ex quibus facilè quisque colliger, quo pacto omnia seplismata, quæ contra regulas conuersorum hæc tenus datas effici possunt per dicta principia *suppositione 1. 2. 3. 4. 5. stabilita, diluenda, veniant.*

221 Sequeutur nunc, ut de conuersione contrapositâ eaurundem categoricarum simplicium agamus per propositiones sequentes.

Propositio 15.

222 A devroque termino (subiecto scilicet, & praedicto) finito in A de eodem vroque termino infinito mutuò connectitur.

Demonstratur. Quia, posito, quod hæc conuersa: *Omnis homo est animal*, vera est, si eius conuersens: *Omnis animal est non homo* est falsa, vera esset conuersens contradictria, nempe: *Aliquid non animal non est non homo*, & consequenter hæc ei æquivalens, siue mutuo connexa iuxta suppositionem quintam: *Aliquid non animal est homo*, atque adeo etiam huius conuersens, iuxta propositionem tertiam, nempe: *Aliquis homo est non animal*, ac tandem huic æquivalens, siue mutuo connexa iuxta secundam propositionem quintam: *Aliquis homo non est animal*. Quæ contradictria est primæ conuersæ, quæ ponebatur vera. Darenturque de primo ad ultimum duo contradictriae simul vera. Quod est absurdum. Prima ergo diuinae praedicatorum propositionum legitime in secundam conuertitur. Eodemque pacto retrogradiendo demonstrabitur, conuerti secundam in primam.

Pharus Scientiarum Tom. II.

Ex hæc propositione sequitur primò, A de 223 vroque termino finito non mutuò conuerti in V, & I de vroque termino infinito, vrope, quæ subalternata non mutuò sunt eius, in quam mutuò conuertitur, ut constat, tum ex principiis statutis *suppositione quarta*, tum ex dictis quæst. 2. preposit. 8. Similiterque A de vroque termino infinito non mutuò conuerti in V, & I de vroque termino finito, ob eandem rationem. Vnde etiam pater, neutrā V, neutrāque I conuertentem in suam conuersam A vicissim conuertitur.

Secundò sequitur, A de vroque termino finito 224 mutuò conuerti in E de subiecto infinito, & praedicto finito, vrope, quæ mutuò est connexa, iuxta *supposit. 5.* cum eâ, in quam mutuò conuertitur.

Vnde sequitur tertid, quia dicta E subalternatas non mutuò habet has omnes de subiecto infinito, & praedicto finito tE, dE, dV, dO, Vn, O, tVn, tO, ut constat ex locis nuper citatis, ita dictam A in ipsam E conuerti mutuò, ut etiam conuertatur non mutuò in quilibet octo relatarum. Quæ subinde in ipsam A non sunt conuertibilis. Alioquin connecterentur media illa mutuò cum dicta E, contra suppositionem factam ex citatis locis. Pariterque sequitur, dictam E in V, & I non mutuò subalternatas ipsius A conuerti non mutuò, ut patet ex dictis.

Propositio 16.

O de vroque termino finito in O de eodem vroque termino infinitato mutuò conuertitur.

Demonstratur primò. Quia huiusmodi O, 226 & O contradictria opponuntur A, & A, de quibus *proposit. 5.* sed illæ conuertuntur mutuò, ut ibi demonstratum est: ergo & ista, per principium stabilitum *propositione quarta*. Secundò demonstratur. Quia, polita veritate huius conuersa: *Aliquis homo non est lapis*, si conuertens eius: *Aliquod non lapis non est non homo* esset falsa, conuertentis contradictria esset vera: nempe, *Omnis non lapis est non homo*, & consequenter hæc eius conuertens, iuxta propositionem decimamquintam: *Omnis homo est lapis* contradictria primæ conuersæ, quæ ponebatur vera, darenturque duas contradictriae verae. Quod repugnat.

Ex hæc propositione sequitur primo, O devroque termino finito ita conuerti mutuo in O de vroque eodem infinitato, ut etiam conuertatur non mutuò in tO, dO subalternatas non mutuò ipsius O, iuxta sapere repertam doctrinam ex q. 2. sicut est conuersa secunda O in tO, dO subalternatas non mutuò primæ, non mutuò conuertitur patriter ob eandem rationem.

Secundò sequitur, O de vroque termino finito 228 mutuò conuerti in I de subiecto infinitato, & praedicto finito, vrope, quæ iuxta *supposit. 5.* cum altera O, in quam illa mutuò conuertitur, connexa est mutuo.

Tertiò sequitur, O de vroque termino infinitato mutuò conuerti in I de subiecto finito, & praedicto infinitato, vrope, quæ cum altera O, in quam illa mutuò conuertitur, connexa mutuo est iuxta eandem quintam suppositionem.

O 2. Pre.

Propositio 17.

230. E de vtroque termino finito non mutuo conuertitur in O de eodem vtroque termino infinito.

Demonstratur primò. Quia huiusmodi E & O cōtradicōriē opponuntur I de vtroque termino finito, & A de eodem vtroque termino infinito: sed dicta A in dictam I non mutuo conuertitur, iuxta dictam *proposit. 15.* ergo dicta E pariter non mutuo conuertitur in dictam O, per principium stabilitum *proposit. 4.* Secundò. Quia, posita veritate huius conuersæ: *Nullus homo est non lapis.* Si hæc eius conuertens: *Aliquod non lapis non est non homo,* esset falsa, eius contradictria esset vera, nempe: *Omne non lapis est non homo,* quæ conuersa iuxta *proposit. 15.* hanc daret: *Omnis homo est lapis* contradictriam primæ conuersæ, quæ ponebatur vera, daturque dux contraria simul vera. Quod repugnat.

231. Ex hæc propositione sequitur primò. Prædictum E in ipsis conuerti non mutuo in tO, & tO subalternatas dictæ prout diximus *proposit. 16.*

232. Secundò sequitur, ipsum E non mutuo etiam conuerti in I de subiecto infinito, & de prædicato finito æquivalentem, seu mutuo connexam cum ipsa O, iuxta *proposit. 5.*

233. Quòd autem dicta O vicissim non conuertatur in dictam E, inde ostenditur: quia, iuxta principium statutum *proposit. 4.* I contradictria ipsius E conuertetur in A contradictriam ipsius O. Quod falsum est, vt apparebit ex *proposit. 19.* Vnde consequenter appetit, neque alias, cum quibus dicta O est connexa, conuerti in ipsam E.

Propositio 18.

234. E de vtroque termino finito in E de vtroque eodem termino infinitato non conuertitur; nec vice versa.

Prior propositionis pars inde constat. Quia estd conuersa vera sit, vt: *Nullus homo est lapis,* hæc eius conuertens: *Nullum non lapis est non homo* falsa nihilominus est: quia vera est hæc contradictria eius: *Aliquod non lapis est non homo;* siquidem Angelus est non lapis, & simul est non homo. Posterior autem propositionis pars inde probatur: quia, si secunda dictarum propositionum conuertetur in primam, contradictria primæ conuertetur in contradictriam secundæ iuxta principium datum *proposit. 4.* Quod tamen est falsum, vt apparebit *proposit. 19.*

Propositio 19.

235. I de vtroque termino finito in I de eodem vtroque termino infinitato non conuertitur nec vice versa.

Prior pars propositionis probatur. Quia, facta suppositione, quod nullum esset aliud ens excogitabile, præx hominem, & animalia bruta, hæc conuersa esset vera: *Aliquod animal est homo;* & tamen hæc eius conuertens esset falsa: *Aliquod non homo est non animal:* quia in suppositione facta nullum non homo est non animal, vt constat. Posterior autem pars propositionis inde constat: quia, si secunda dictarum propositionum conuertetur in primam, contradictria primæ conuertetur in contradictriam secundæ, contra propositionem de-

cimam oītanam in cuius priore parte est offensum oppositum. Hinc sequitur, I de vtroque termino finito in A de eodem vtroque infinitato non conuertit. Quia conuertetur in I subalternata eius, contra propositionem præsentem.

Hæcnenus de propositionibus A. E. I O. de quærum dumtaxat conuersione contrapositæ tractant Logici. Pergamus iam ad reliquas, quæ restant, vsque ad 18. sapè in præcedentibus recensitas, quæ immerito prætermiserunt.

Propositio 20.

tV de vtroque termino finito in A de eodem vtroque termino infinitato mutuo conuertitur.

Constat imprimis hæc propositionis ex secundo principio statuto supposit. 6. quia ex eo, quod hic homo sit idem cum hoc animali, quod enuntiat hæc conuersa: *Hic homo est hoc animal,* necessariò sequitur, omne distinctum ab hoc animali distinctum etiam est ab hoc homine, in quod recidit enuntiatum huius conuertentis: *Omne non hoc animal est non hic homo,* & vice versa. Secundò demonstratur: quia posita veritate conuersa, si conuertens esset falsa, hæc eius contradictria esset vera: *Aliquod non hoc animal non est non hic homo,* & consequenter huic æquivalens, seu mutuo connexa, iuxta suppositionem quintam: *Aliquod non hoc animal est hic homo,* subindeque, & huius conuertens, iuxta *proposit. 2.* *Hic homo est non hoc animal,* ac tandem huic mutuo connexa, seu æquivalens iuxta eamdem suppositionem quintam: *Hic homo non est hoc animal contradictria primæ conuersæ,* quæ ponebatur vera. Darentur que propteræ de primo ad ultimum dux contradictriorum, simul vera. Quod est absurdum. Prima ergo dictarum propositionum legitimè conuertitur in secundam. Pariterque demonstrabitur retrogrediendo, conuerti secundam in primam.

Ex hæc propositione sequitur primò, dictam tV non mutuo conuerti in V, & I subalternatas dictæ A. Similiterque dicta A non mutuo conuerti in V, tI, I, subalternatas non mutuo ipsius tV. Secundò sequitur, ipsam tV mutuo conuerti in tE æquivalentem, seu mutuo connexam cum ipsa A iuxta suppositionem quintam, vt pote habentem idem subiectum, & prædicatum singulare finitum loco infinitati, quod habet A. & consequenter tV præterea non mutuo conuerti in dE, dVn, dO, tVn, tO, subalternatas non mutuo ipsius tE, iuxta dicta in simili propositione decima quinta.

Propositio 21.

V de vtroque termino finito in A de vtroque eodem termino infinitato mutuo conuertitur.

Primò: quia hoc ipso, quod *Socrates est homo,* necesse est, quod *Omne non homo sit non Socrates,* & vice versa, iuxta principium statutum suppositione sexta. Secundò. Quia si conuertens esset falsa, cum conuersa sit vera, conuertens contradictria: *Aliquod non homo non est non Socrates esset vera,* & huic connexa mutuo, seu æquivalens: *Aliquod non homo est Socrates,* & huius conuersa: *Socrates est non homo,* & huic æquivalens *Socrates non est homo contradictria primæ conuersæ,* quæ ponebatur vera. Quod repugnat. Pariterque venit demonstrandum, A dictam conuerti in dictam V.

Inf.

Disp. XIX. De propositionibus Quæst. VI. 161

240 Inferiturque primò, dictam V non mutuò converti in V, & subalternatas non mutuò ipsius A. secundò, ipsam A non mutuò converti in I subalternatas non mutuò ipsius V. Tertiò, ipsam V mutuò converti in tE mutuò connexam cum ipsa A, & consequenter non mutuò in dE, dVn, dO, tVn, tO, subalternatas non mutuò ipsius tE, prout dictum in simili *proposito*. 20.

Propositio 22.

241 tA de vtroque termino finito mutuò convertitur in A de vtroque eodem termino infinitato.

Ostenditur sicuti duæ præcedentes. Primò quia hoc ipso, quod *Omnis homo est Socrates. Omne non Socrates est non homo*, & è conuerso, vt patet. Secundò. Quia posito, quod conuersa sit vera, si conuertens est falsa. Hæc eius contradictroria vera erit *Aliquod non Socrates non est non homo*, & mutuò eum à connexa. *Aliquod non Socrates est homo*, & huius conuersa: *Aliquis homo est non Socrates*, & cum hæc connexa mutuò: *Aliquis homo non est Socrates*, contradictroria primæ conuersæ, quæ ponebatur vera. Quod est absurdum. Pariterque demonstrandum venit, dictam A in dictam tA converti.

242 Inferiturque primò, ipsam tA non mutuò converti in V, & I subalternatas non mutuò ipsius A. Secundò, ipsam A non mutuò converti in A, V, I, tV, tI, subalternatas non mutuò ipsius tA. Tertiò, ipsam tA mutuò converti in E connexam mutuò cum ipsa A, & consequenter non mutuò converti in has omnes ipsius E subalternatas non mutuò tE, dE, dVn, dO, Vn, O, tVn, tO, iuxta dicta in simili *proposito*. 15.

Propositio 23.

243 tVn de vtroquo termino finito in O de eodem vtroquo termino infinitato mutuò convertitur.

Demonstratur. Quia tV, & A, de quibus *proposito*. 20. tVnque, & O, de quibus modo, contradictrioriè opponuntur, vt constat: sed illæ mutuò convertuntur, vt ibi est demonstratum: ergo, & hæc per principium statutum *proposito*. 4. demonstrationem autem per impossibile quicunque ad normam præcedentium pro hæc item propositione formare poterit.

244 Ex quâ inferitur primò, dictam tVn non mutuò insuper converti in tO, dO, subalternatas ipsius O. Pariterque ipsam O in tO, dVn, dO, subalternatas ipsius tVn. Secundò, ipsam tVn mutuò converti etiam in tI mutuò connexam cum ipsa O, & consequenter non mutuò in I ipsi subalternata, prout in præcedentibus dictum in simili est.

Propositio 24.

245 Vn. de vtroquo termino finito mutuò convertitur in O de eodem vtroquo termino infinitato.

Quia V, & A, de quibus *proposito*. 21. Vnque, & O, de quibus modo, contradictrioriè opponuntur: sed illæ mutuò convertuntur: ergo, & hæc per principium datum *proposito*. 4. demonstrationem autem huius per impossibile, & consecutaria ex illâ inferenda quicunque ex præcedentibus colligetur.

Pharus, Scientiarum Tom. II.

Propositio 25.

tO de vtroque termino finito, & O de eodem vtroque infinitato mutuò convertuntur.

Quia sic convertuntur contradictrioriæ earum tA, & A, de quibus *proposito*. 22. Cætera autem ad hanc spectantia ex dictis in præcedentibus potest vnuusquisque colligere.

Propositio 26.

dA de vtroque termino finito in A de eodem vtroque termino infinitato convertitur; sed non vice versa.

Prior propositionis pars demonstratur. Quia A de vtroque termino finito in dictum A de eodem vtroque infinitato convertitur mutuò iuxta *proposito*. 15. Ergo, & dA, cui prima A subalternatur non mutuò iuxta dicta *quæst. 2. proposito*. 8. in A secundam convertit non mutuò; siquidem dA connexa non mutuò cum A prima, non potest non connecti pariter cum A secundâ, cum quâ convertitur mutuò ipsa A prima, vt ex se, & ex dictis *disput.* 14. notissimum est. Quod autem A secunda, de quâ in propositione, viciſſim non convertitur in dA (que est pars propositionis posterior) inde constat: quia alioquin A prima mutuò connexa cum A secundâ, mutuò, mediâ illa, connecteretur cum ipsa dA, contra suppositionem factam ex loco citato.

Ex hæc propositione sequitur primò, dictam dA non mutuò etiam converti in V, & I, ipsius A secunda subalternatas iuxta dicta *ibidem*. Secundò sequitur per principium statutum *proposito*. 4. O contradictrioriæ dicta A secunda non mutuò converti in dO contradictrioriæ ipsius dA. Quod etiam constat ex dictis *proposition. decima sexta*, Vnde item constat, ipsam dO neque converti in E, neque in Vn subalternantes ipsius O: quia conuertetur in O, contra suppositionem.

Propositio 27.

dV de vtroque termino finito in A de vtroque eodem infinitato convertitur, non tamen mutuò.

Prior pars propositionis inde constat: quia V non mutuò subalternata ipsius dV mutuò convertitur in dictam A, iuxta *proposito*. 21. ergo nego necessarii ipsa dV convertitur non mutuò in ipsam A, vt arguebamus in simili *proposito*. 26. similiterque, vt ibi, monstrandum venit, ipsam A non converti viciſſim in dV, quæ est altera pars propositionis.

Ex quâ inferitur primò, sicut & ibi, prædictam dV etiam dV etiam converti non mutuò in V, & I subalternatas prædictæ A. Secundò; O contradictrioriæ ipsius A non mutuò pariter converti in dVn contradictrioriæ ipsius dV. Atque adeò ipsam dVn neque converti in E, neque in Vn subalternantes ipsius O: quia conuertetur in O, contra suppositionem.

Propositio 28.

tI de vtroque termino finito in I de eodem vtroque infinitato non convertitur; nec vice versa.

O 3 Prior

251 Prior pars propositionis ostenditur. Quia ex hypothesi, quod soli homines essent excogitabiles, haec conuersa esset vera: *Aliquis homo est Socrates*; & tamen haec eius conuertens esset falsa: *Aliquod non Socrates esset non homo*: quia nullum esset non Socrates in data hypothesi, quod non esset homo, ut constat. Secunda autem pars propositionis inde probatur: quia haec conuersa absolute est vera: *Aliquod non Socrates est non lapis*. Tale quippe est Petrus, constat; & tamen haec eius conuertens est falsa: *Aliquis lapis est Socrates*.

252 Ex haec propositione sequitur primò, dictam tE non conuerti in O de prædicato finito mutuo connexam cum dicta I, iuxta sèpe dicta in simili. Secundò, tE non conuerti in A subalternantem ipsius I: quia conuertetur in I, contra propositionem.

Propositio 29.

253 tE de vtroque termino finito in E de vtroque codem infinito non conuertitur; nec vice versa.

Vtraque propositionis pars inde constat: quia, si conuertetur aut tE in E, aut E in tE, per principium statutum *propositio 4*, conuertetur pariter, aut tE contradictria ipsius tE in I contradictriorum ipsius E^o, aut vice versa, contra *propositio 28*.

254 Ex haec autem infertur primò, dictam E non conuerti in E subalternantem dicta tE: quia conuertetur in ipsam tE. Id, quod constat etiam ex *propositio 18*. Secundò infertur, dictam tE neque conuerti in A de prædicato finito mutuo connexa cum ipsa E.

Propositio 30.

255 dI de vtroque termino finito in I de vtroque codem infinito non conuertitur; nec vice versa.

Prima propositionis pars probatur. Quia ex hypothesi, quod plures, & soli dIj essent, solusque verus haberet personalitatem, haec conuersa esset vera: *Aliquis Deus est omnis Personalitas*; & tamen haec conuertens esset falsa: *Aliquod non Personalitas non est Deus*: quia in data hypothesi omne non Personalitas Deus esset. Secunda autem propositionis pars probatur. Quia absolute haec conuersa est vera: *Aliquod non animal est non homo*. Tale enim est lapis; & tamen haec conuertens est falsa: *Aliquis homo est omne animal*, ut patet.

256 Vnde infertur primò, dictam dI non conuerti in O de prædicato finito mutuo connexam cum dicta I. Secundò, neque conuerti in A subalternantem ipsius I.

Propositio 31.

257 dE de vtroque termino finito in E de vtroque codem infinito non conuertitur; nec vice versa.

Quia dI, & I contradictria eorum nullatenus conuertuntur, iuxta *propositio 30*, conuertentur autem, si dE, & E conuertentur, iuxta principium saepe citatum *ex propositio 4*.

258 Vnde sequitur primò, dictam E neque conuerti in E, aut tE subalternantes dicta dE: quia conuertetur in ipsam dE. Secundo, dictam dE neque conuerti in A de prædicato finito

mutuo connexa cum ipsa E, ut sèpe dictum in simili.

Et haec quidem haec tenus de conuersione tam contraposita, quam apposita omnium propositionum hypotheticarum simplicium. Ex quibus colligendum est, quid etiam de conuersione hypotheticarum simplicium, & cuiusvis generis complexarum, necnon modalium sit dicendum. Quod per sequentes propositiones præstandum nobis est. Sophismata autem, quæ contra aliquas ex regulis traditis contraposita conuersionis fortasse fieri possunt, non difficile quicque diluer ex principiis pro illa statutis suppositione ne sextâ. Sicuti, quæ contra appositam fieri solent ex statutis pro ipsa suppositione primâ, secundâ, & tertâ nos *propositio decimaquarta* diluimus.

Propositio 32.

De conuersione tam contraposita, quam apposita omnium omnino propositionum hypotheticarum simplicium eodem pacto philosophandum est, ac de conuersione apposita, & contraposita categoricarum simplicium, quibus eatum singula correspondunt, in præcedentibus philosophatis sumus.

Est clarum: quia propositiones hypotheticæ id ipsum enuntiant conditionem, quod categoricæ, quibus respondent, enuntiant absolute. Atque adeo eamdem habent, aut non habent conuisionem obiecta hypotheticarum conditionem, atque adeo & ipsa hypotheticæ propterea tales, quam habent absolute, aut non habent obiecta categoricarum subindicatione & categoricæ ipsæ, ut ex dictis etiam *sup. q. 3*, liquidum est.

Itaque quemadmodum haec categorica A, ut *Omnis homo est existens* non mutuo conuertitur in hanc categoricam I, ut *Aliquod existens est homo*, ita haec hypotheticæ H correspondunt primæ, ut, *Si Deus vult, omnis homo est existens*, non mutuo conuertitur in hanc hypotheticam H correspondentem secundæ, ut, *Si Deus vult, aliquod existens est homo*. Pariterque de ceteris omnibus censendum est. Applicando videlicet omnibus, & singulis hypotheticis possibilibus regulas cuiusvis generis conuersionis præcedentibus traditas. In quo minutius explicando non est, cur moremur.

Propositio 33.

De conuersione etiam tam contraposita, quam apposita omnium omnino propositionum complexarum idem prorsus dicendum est, quod haec tenus à nobis est dictum de conuersione apposita, & contraposita simplicium, ex quibus illæ conponuntur.

Est etiam clarum. Quia propositiones complexæ, quod ad rem attinerent, non aliter conuertentur, quam per conuersionem simplicium, ex quibus coalescent; alterius enim generis conuersionis sibi propriæ, quæ sit aliquis momenti, capaces non sunt. Dico, quæ sit aliquis momenti: quia transpositio quoad locum simplicium propositionum, ex quibus coalescit complexa, quæ veluti conuersio quedam est eius, nullius est momenti in ordine ad scientiam, nullaque proinde ratio eius habenda est. Itaque

Disp. XIX. De propositionibus. Quæst. VI. 163

complexa hæc : *Socrates est homo*, & *nullus homo est lapis* in hanc conuertitur : *Aliquis homo est Socrates*, & *nullus lapis est homo*. Propteræ dumtaxat, quod prior simplex primæ in priorem simplicem secundæ, & posterior in posteriorem conuertitur. Patitqué de cæteris omnibus censem dumtaxat. Hoc vno tantum adnotato, quod complexa in complexam, aut adæquatæ, omnibus scilicet eius simplicibus conuertis, aut inadæquatæ, aliqua solùm modo earum conuertis, conuerti potest, ut est notum.

Propositio 34.

262 Artem vniuersalem, eamque satis pulchram omnium propositionum modalium conuersionem tam contrapositam, quam appositam ostendentem demonstratiæ construere.

Suppono primò Arist. lib. 1. Prior. c. 3. de conuersione propositionum modalium tria docere. Primum modales de *Necessitate* affirmato eodem modo conuerti ac propositiones de *inesse*. Secundum, idem dicendum de modalibus de *Possibile*, atque adæc. & de *Contingens* sumpto pro eodem ac *Possibile*, vel *Necessitate*. Tertium modales de *Contingens* propriè sumptum eodem etiam modo conuerti, si sine de dicto affirmato, secùs, si de negato. De modalibus vero de *Impossibile*, de modisque negatis non tractat, de conuersioneque tantum agit, quam apposita dicimus ; de contrapositâ non item. Tum sicut cap. 2. solùm agit de conuersione carum quatuor de *Inesse* A, E, I, O, ita cap. 3. circa solùm agit de modalibus eiusmodi quatuor dicta habentibus. Cæteri autem Logici sequuti. Arist. paulò plura de modalium conuersione scripserunt. Nec Artem generalem proœ ostendendam in vniuersum scientiæ haec tamen construxerunt.

263 Pro quâ modo constituendâ, suppono secundò cum ipso Arist. & cæteris Logicis, hic non agi de conuersione modalium penes *modum* & *dictum*, quæ, & cæteræ obvia, & parui, aut nullius momentis, cum parum, aut nihil interfit ad scientiam, quod ponatur *modus* ex parte *prædicati*, & *dictum* ex parte *subiecti*, vel viceversâ. Sed tantum conuersione modalium penes subiectum, & *prædicatum* ipsius dicti, quæ, & multiformis esse potest, & neque parum interfit, neque parum exhibet negotij. Vnde colligitur, toties vnam modalium dicendum esse conuerti in aliam, quoties dictum vnius conuertitur in dictum alterius more propositionum de *inesse*. Quæ conuersio tunc erit legitima: quando à conuersâ ad conuertentem legitimè arguitur ob connexionem, quam prima cum secundâ habet; tunc vero illegitima, quando secùs defectu talis connexionis. Impræfentiâ autem de sola legitimâ conuersione modalium agitur. Sicuti de sola legitimâ conuersione modalium agitur. Sicuti de sola legitimâ propositionum de *inesse* haec tamen egimus.

264 Vnde, suppono tertio. Quories dictum vnius modalis conuertitur in dictum alterius, & vna est connexa cum alterâ, vnam in alteram legitimè dicendum esse conuerti, siue illæ vnum, & cùndem *modum* habeant, siue diuersos. Quidquid in oppositum videatur circumferri apud Logicos, dum solùm de conuersione vnius in alteram eiusdem modi agunt. Ea autem in alteram propriè conuerti dicentur, cuius dictum conuertitur in dictum alterius, quando ab illâ ad hanc legitimè arguitur, siue illæ eiusdem modi sint, siue diuersorum. Quia tamen eueniare potest, ut dictum prima in dictum secun-

dæ conuertatur non mutuâ conuersione, & nihilominus non prima cum secundâ; sed prius secunda cum primâ connexa sit: in tali casu à conuertente ad conuersam, non à conuersâ ad conuertentem dicetur legitimè argui. Fieri etiam poterit, vnduatum modalium dicta mutuâ conuertantur, atque connestantur inter se, & tamen ipsæ modalles habeant connexionem non mutuam. Quo casu, ea solùm, quæ connexionem habet cum alterâ, dicetur in illam conuerti, conuersione scilicet legitimâ, de quâ tractamus; non tamen vice versa.

Suppono quartò: dicta modalium eamdem omnino inter se conuersionem, atque connexionem habere, quæ habent propositiones de *inesse*, quibus correspondunt: quia habent eadem omnino cum illis obiecta. De quo nullum est dubium. Itaque sicut hæc propositio *Omnis homo est animal* non mutuâ conuertitur in hanc: *Aliquod animal est homo*, ita hoc dictum: *Omnem hominem esse animal* non mutuâ conuertitur in hoc: *Aliquod animal esse hominem*. Ob id easdem litteras designamus modalium dicta, per quas designamus propositiones de *inesse*, quibus illa respondunt, ut vidimus quæst. 5.

His suppositis. Duplex à nobis impræsentia-
rum Ars est construenda. Altera pro modalibus
de dictis mutuâ inter se conuertibilibus tum ap-
positâ, tum contrapositâ conuersione corresponden-
tibus omnibus propositionibus de *inesse* mu-
tuâ pariter conuertibilibus, de quibus in pæ-
centibus aëcum est. Altera pro modalibus de dictis
conuertibilibus non mutuâ corresponden-
tibus similiiter omnibus propositionibus de *inesse*
conuertibilibus non mutuâ, tum apposita, tum
contrapositâ conuersione. De quibus etiam in pæ-
cedentibus tractatum est.

Prima harum duarum Artium ita construitur. 265
Accipiatur ex *quæstione quinta*. Ars quinta facta proposit. 9. pro exhibendâ connexione, & oppositione modalium de dictis mutuâ connexis. Positique ante oculos prima eius tabula quinque quadratorum loco duorum dictorum mutuâ con-
nexorum, quibus constant omnes modales in illis posita; ponantur duo quæque dicta mu-
tuâ conuertibilis, dabitque tabula ipsa decem binarios modalium constantium eisdem duobus dictis; modis vero diuersis mutuo inter se con-
uertibilis; vnumquodque scilicet quadratum binarios duos compositos ex primâ, & secundâ modali, ex quartâque & tertia, iuxta ordinem in eâ q. præscriptum illas numerandi. Ratio est manifesta: quia, ut ibi demonstratum est, eis-
modi binarii in dictâ tabula modalium sunt mu-
tuâ connexarum de dictis mutuo connexionis. In idem autem recidit esse modalium mutuo con-
uertibilium, quando dicta sunt mutuo conuertibilis, atque adæc. mutuo connexa, ut ponimus. Exempli gratia, in primo quadrato iunguntur modis ibi positris hæc duo dicta mutuo conuertibilis appositi, iuxta proposit. 2. V, I, da-
bitque hos duos binarios modalium, mutuo con-
uertibilium P V, P t I, & in P t I, n P V. id est:
Possibile est, *Petrum esse album*: ergo *Possibile est*,
aliquum album esse *Petrum*. Et: *Non est Possibile*,
aliquum album esse *Petrum*: ergo *Non est possi-
ble*, *Petrum esse album*. Pariter in secundo qua-
drato iungantur modis ibi positis eadem duo di-
cta, dabitque hos duos binarios modalium mu-
tuâ conuertibilium, P V, n R t I, & R t I, n P V.

O 4 Tertiua

Tertium autem quadratum hos dabit CV, CrI, & nCrI, nCV. & in ceteris pariter. Similiterque faciendum est, cum quibusvis aliis duobus dictis mutuò convertibilibus tum apposite, tum contraposite correspondentibus omnibus propositionibus mutuò similiter convertibilibus, quæ in precedentibus sunt recensita.

268 Deinde, posita itidem ob oculos secunda tabula quinque etiam quadratorum eiusdem Artis loco dictorum mutuò connexorum, quibus constant modales in illis positæ; ponantur similiter duo quæque ex prædictis dictis mutuò convertibilibus, dabitque tabula ipsa decem alios binarios (vnumquodque scilicet quadratum duos ordine dicto) modalium constantium eisdem dictis, atque modales positæ in primâ tabulâ, quæ tamen ob diversitatem modorum, erant non mutuò convertibilis cum tamen illæ, ut vidimus, mutuò convertibilis essent. Cuius ratio etiam est manifesta: quia, ibi demonstratum est, modales, pro quibus sunt subrogandæ de dictis sunt mutuò connexis, & nihilominus connexæ inter se non mutuò sunt. Perinde autem est esse de dictis mutuò convertibilibus, ac proinde mutuò connexis, & esse inter se convertibilis non mutuò, ac proinde etiam connexas non mutuò. E. g. in primo quadrato iungantur modis ibi positis eadem duo dicta mutuò convertibilis, quæ suprâ, dabitque hos duos binarios modalium non mutuò convertibilium CV, PtI, & nPtI, nCV. id est: contingens est, Petrum esse album: Ergo Possibile est, aliquod album esse Perrum. & Non est possibile, aliquod album esse Petrum: Ergo Non est contingens, Perrum esse album. Secundum autem quadratum hos dabit binarios, CV, nRtI, & RtI, nCV. Tertium autem hos CV, nNtI, & NtI, nCV. Quo prima pars vniuersalissima manet constructa ad demonstrandum, omnes binarios possibiles modalium de dictis mutuò convertibilibus, quæ inter se mutuò convertuntur, & omnes modalium de eisdem dictis, quæ convertuntur non mutuò. Constatque, quemvis binarium talium dictorum decem binarios modalium prioris generis, & ceterum posterioris generis procreare. Ex quo patet, eiusmodi modalium binarios inumeros proponendum esse; cum tamen multi sint binarii dictorum mutuò convertibilium, ut ex dictis in tot propositionibus precedentibus colligere est.

269 Iam, secunda Ars suprâ proposita pro modalibus de dictis convertibilibus non mutuò ita construatur. Accipiat ex quod. 5. Ars sexta facta proposit. 10. ad exhibendam connexionem, atque oppositionem modalium de dictis non mutuò connexis. Positaque ob oculos prima eius tabula decem quadratorum loco dictorum non mutuò connexorum, quibus constant modales in illis positæ ponantur duo quævis dicta convertibilia non mutuò dabitque tabula ipsa 20. binarios modalium constantium eisdem duobus dictis; sed modis diversis, vnumquodque scilicet quadratum duos, quorum primus: iuxta ordinem memoratum, erit modalium ita convertibilium non mutuò, ut à connexâ ad conuententem legitimè arguatur; sed non è contrâ. Secundus vero modalium ita convertibilium, ut à connexâ ad connexam legitimè arguatur; sed non vice versa. Quod fors videbatur mirabile. Cuius ratio demonstrans est. Quia, ut ibi est demonstratum, primus binarius vniuersusque quadrati modalium est, quarum connexa cum altera non mutuò dictum habet

connexum etiam non mutuò cum dicto alterius, Secundus vero modalium, quæcum connexa cum alterâ non mutuò dictum habet terminans connexionem non mutuam dicti alterius. Adicem autem nihil interest, virum eiusmodi non mutuâ dictorum connexionis ex coram conuersione nascatur, vienit in proposito; an aliunde vndeconque, vii supponitur in Arte illâ, ut est manifestum. Ponamus itaque vnum, aut alterum exemplum, adiungendo modis quadratorum tabulæ dictæ hoc binariorum dictorum convertibilium non mutuò, iuxta proposit. 2. V, I, dabit enim primum quadratum hos duos binarios modalium NV, NI, & nNI, nNV. id est: Necesse est, hunc hominem esse album: Ergo Necesse est, aliquod album esse hominem. Et Non est necesse, aliquod album esse hominem: Ergo Non est necesse, hunc hominem esse album. In quantum primo, ut videtis, à connexâ ad conuententem legitimè arguitur; in secundo vero à conuentente ad conuentam. Secundum autem quadratum dabit hos duos binarios modalium NV, PI, & nPI, nNV. Pariterque reliqua suos. Similiterque venit facendum cum quibusvis aliis duobus dictis convertibilibus non mutuò.

270 Deinde, posita itidem ob oculos secunda tabula eiusdem Artis 22. quadratorum, adiungantur modis in illis locatis eadem duo dicta convertibilia non mutuò, dabitque vnumquodque quadratum duos binarios modalium disparatum, seu non convertibilium ratione formæ, quantumvis eam dicta sint convertibilia non mutuò, ut ponitur. Cuius ratio etiam est manifesta: quia, ut quævis alia dictorum connexioni non mutua modalium ad eam tabulam pertinentium eas inter se connexas non facit, ita neque facit connexioni triunda à conuersione. Pro exemplo sint hic duo binarij ex primo quadrato, CV, CrI, & nCrI, nCV. id est: Contingens est, hunc hominem scandalosum esse: Ergo Contingens est, aliquem scandalosum esse hominem. Et Non est contingens, aliquem scandalosum esse hominem. Ergo Non est contingens, hunc hominem scandalosum esse. Quæ consequentia sunt loquendo de contingentiâ morali, iuxta illud Matth. 8. Necesse est enim, ut veniam scandalum. Quidquid sit de veritate consequentiâ ratione materie, loquendo de Physicâ aut Metaphysicâ. Ob id dixi, modales eiusmodi disparatas esse ratione formâ. Sint etiam pro exemplo hi duo binarij ex secundo quadrato, CV, NI, & nNI, nCV. Ex tertio autem hi, PV, CrI, & nCrI, nPV. Similiterque in ceteris. Quo Ars secunda vniuersalissima maneret constructa exhibens omnes binarios possibiles modalium de dictis convertibilibus non mutuò, tum in quibus à connexâ ad conuententem, tum in quibus à conuentente ad connexam, tum in quibus à neutrâ ad alteram licet arguere. Qui quidem omnes innumeris proponendum sunt.

Sophismata autem, quæ contra aliquas ex statutis modalium conuersionibus effici possunt, aut etiam solent, tum ex principiis pro eis suppositis in hac q. tum ex dictis proposition. decima quarta, pro conuersionibus propositionum de inesse, facile quisque diluet. Viderique ad rem possunt, si placet. Conimbr. in Logica ad caput tertium, Aristot. supra citatum ex libr. primo, Post. Et hæc de omnium propositionum conuersione faciunt dicta.

QUEST